

Türkiye, sağlık ve hekimlik ortamında mevcut durum

Biliyoruz... İnaniyoruz... Başaracağız...

1. Türkiye geçmişten bugüne iç ve dış birçok sorunun biriktiği sıkıntılı bir süreçten geçmektedir. Bu süreç kapitalizmin krizinin etkilerinin giderek daha fazla hissedilir olduğu bir zeminle birleşerek bütün toplumu içine almaktadır.
2. Türkiye'nin aynı zamanda bir yerel seçim arifesinde olması sorunların farklı "yaşanmasına" neden olmaktadır.
3. AKP iktidarını tecrübe etmişlikten kaynaklanan gerekçelerle bütün toplumda 29 Mart yerel seçimleri sonrasında dair endişeli, karamsar bir atmosfer vardır. "Bekletilen, geciktirilen" olumsuzlukların 29 Mart sonrası halka "şiddetle" fatura edileceği kesin gözükmemektedir. Bunun en somut örnekleri ve beklentisi sağlık alanında yaşanmaktadır: sevk zincirinin seyri-ertelenmesi, 10 günlük süre içinde başvuru hakkının kısıtlanması uygulaması, Nisan başında ilaç zammı... ilk elde sayılabilecekler arasındadır. Ancak tüm bunların yanı sıra sağlığa ilişkin özel olarak vurgulanması gereken tehdit işsizliktir.
4. Hekimler halkın sağlığının korunması, mümkünse var olan sağlıklılık halinin geliştirilmesi, bir nedenle bozulduğunda ise iyileştirilmesi ile ilgili sağlık ekibinin üyesidirler. Ancak bu görevlerini yerine getirebilmeleri gün geçtikçe daha da olanaksızlaşmaktadır. Bunun bugün ve yakın dönemdeki en önemli gerekçesi işsizliktir. Hekimlerin hiçbir güvencesi olmayan, sağlık açısından asgari yeterliliklere (yeterli gelir/iş, beslenme, barınma) sahip olmayan insanlarımızı yardımcı olabilmesi ne yazık ki çok sınırlıdır. İşsizlik Türkiye'nin süregelen bir halk sağlığı sorunudur. AKP iktidarı 6 yılı aşan iktidarı boyunca çözüm adına anlamlı bir icraat yapmadığı gibi "beslendiği" bir alan olarak sürdürmüş, insanların hakkı olan işsizlere "sadaka" olarak vermeyi siyasetinin ana unsuru haline getirmiştir. Toplumun bugün ve gelecek endişesine düştüğü, umutsuzluğa itildiği koşullar hekimlerin de insanların sağlığına katkı sunmak açısından çaresizlikle daha fazla yüz yüze kalacakları anlamına gelmektedir. Bugün işsiz kalan bir kişi en geç altı ay sonra primleri ödenmeyen ve sağlık güvencesinden bütünüyle yoksun bir konuma gelecektir. İşsizlik giderek artan bir tehlikedir o nedenle bu soruna dikkat çekmek önümüzde sürekli bir görevdir.
5. Söz konusu tablo bir başka ölçekte hekimler için de geçerlidir. Özel sağlık sektöründe çalışan hekimler iş, kamuda çalışanlar ise gelir güvencesinin öne çıktığı sıkıntılar içerisindeyler. Hekimlik uygulaması ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun düzenlemeleri ile piyasanın ihtiyaçları arasına sıkışmış durumdadır. Özel olarak poliklinikte, acilde, sağlık ocağında yaşanan hekime yönelik şiddet, hürmetsiz idareci tutumu hekimlerin taleplerini netleştirmektedir: İş güvencesi, can güvencesi, gelir güvencesi, mesleki bağımsızlık güvencesi ve herkese eşit-ücretsiz sağlık güvencesi.

Bu beş talebin mevcut uygulamalar ve Sağlık Bakanlığı, Hükümet, Meclis gündeminde olan düzenlemeler (malpraktis, "tam gün", kamu hastane birlikleri yasa tasarısı vd.) düşünüldüğünde daha da yakıcı hale geleceği ortadadır.

.....

AKP'nin yürüttüğü sağlığı piyasalaştırma, ticarileştirme, paralı hale getirme programının alternatifi vardır. Bunun yolu Türkiye'nin zenginliklerini eşit, demokratik, adil, barış içerisinde paylaşmayı isteyen bir anlayış ve uygulama bütünlüğünden geçmektedir. 29 Mart yerel seçimlerine bu isteğin yansımaları topluma umut verecektir. TTB dün olduğu gibi bugün ve yarın da topluma ve hekimlere karşı sorumluluğu çerçevesinde davranacak, herkese sağlık, güvenli gelecek talebinin ısrarlı takipçisi olmaya devam edecektir.

ACIL TALEPLERİMİZ

- Temel ücretlerde emekliliğimize yansıyan iyileştirme,
- Sağlık hizmetlerini ticarileştiren ve güvencesiz çalışmayı içeren aile hekimliği ve kamu hastane birlikleri yasa tasarısının durdurulması,
- Güvenli ve sağlıklı çalışma ortamlarının oluşturulması için işyeri sağlık birimlerinin kurulması,
- GŞŞ prim ödeme zorunluluğu, katılım payı, ilave ücretler gibi sağlık hizmetine ulaşımı engelleyen bütün kısıtlamaların kaldırılması,
- İşten çıkarmaların engellenmesi, bütün çalışanların güvenceli bir çalışma rejiminde istihdamı.

12 Mart 2009'da neden Acil Eylem?

- GSS'nin yürürlüğe girmesi ile birlikte hiçbir güvencesi olmayan kişilerin ücretsiz hizmet alabilecekleri tek yer acillerdir. Dolayısıyla acillere başvuru giderek artmaktadır.
- Bugün işsiz kalan bir kişi en geç altı ay sonra primleri ödenmeyen ve sağlık güvencesinden bütünüyle yoksun bir konuma gelecektir. Bu kişilerin ücretsiz sağlık hizmeti alabilecekleri tek yer acillerdir.
- Aciller; hekimler-sağlık çalışanlarıyla hasta-hasta yakınları arasında tartışmaların yaşandığı ve şiddetle en sık karşılaşılan yerlerin başında gelmektedir.
- Türkiye'nin mevcut ve yakın gelecekteki sağlık sorunları işsizlik başta olmak üzere aciliyet taşımaktadır.
- Hekimlerin ve sağlık çalışanlarının acil talepleri bulunmaktadır. Bu taleplerin karşılanması hizmetin sürdürülebilirliği ve niteliği açısından çok önemlidir.
- 29 Mart yerel seçimleri sonrası hükümetin sağlık alanında yapacağı düzenlemeler endişe vericidir ve acilen engellenmesi gerekmektedir.

**İŞ GÜVENCESİ,
CAN GÜVENCESİ,
GELİR GÜVENCESİ,
MESLEKİ BAĞIMSIZLIK GÜVENCESİ,
HERKESE EŞİT, ÜCRETSİZ SAĞLIK GÜVENCESİ İÇİN**

12 Mart 2009 Perşembe

**“ACIL”
EYLEM**

Sağlıkta Dönüşüm “şiddet”le sürüyor

Siyasilerin kışkırtıcı tavırları sağlıktaki kışkırtılmış taleple birleşince hekime yönelik şiddet daha önce görülmemiş boyutlara tırmadı. Acil serviste, poliklinikte, sağlık ocaklarında hekimler hemen her gün saldırıya uğruyor, dövülüyor, ateşli silah saldırılarında yaralanıyor, hatta hayatını kaybediyor. Yöneticilerin sevgisiz, değer ve hürmet bilmez tutumları bunaltıyor; yetmiyor başhekim saldırıyor: 15 Ocak 2009 günü İstanbul Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin AKP döneminde atanan başhekimini Yusuf Özertürk, hastane koridorunda karşılaştığı meslektaşımız Dr. Dilek Argon'u “işe geç kaldığı” iddiasıyla hakaretler yağdırarak darp etti.

“Hekimin verimsizi”ne yol mu görünüyor?

Sağlık Bakanlığı il sağlık müdürlüklerine gönderdiği yazıyla “yeterince verim alınamayan” uzman hekimlerin kendilerine bildirilmesini istedi. Yazıda şöyle denildi: “İliniz emrinde aktif olarak çalışan uzman tabiplerden yeterince verim alamadığınızı (sağlık sorunları, ruhsal sorunlar, liyakatsızlık, yaşlılık v.s. sebeplerle) personel bilgilerinin ekte gönderilen tabloya doldurularak ve açıklamalarının muntazaman yapılarak mail yoluyla bildirilmesini rica ederim.” Ekli olarak gönderilen tabloda ise, verim alınmadığı iddia edilen hekimin kimlik bilgilerinin yanı sıra verim alınamama sebebi ve açıklaması ile raporlular için rapor tarihi ve teşhisine dair bilgiler ayrıntılarıyla isteniyor. Sağlık Bakanlığı'nın uygulamayı hangi gerekçeyle yaptığı henüz bilinmiyor.

“Ön muhasebeden anlayan, tercihen Hipokrat yemini etmemiş hekim” aranıyor!

1 Ekim 2008'de yürürlüğe giren Genel Sağlık(Sızlık) Şigortası... Sosyal Güvenlik Kurumu'nun gününbirlik değişen Sağlık Uygulama Tebliği... Reçete kısıtlamalarından sonra şimdi de muayene ve tetkiklerde başvuru hakkının sınırlandırılması... Tıbbi bilgi ve hasta yararından önce “müessese”nin gelirini/kârını gözetme zorunluluğu... “Müesse”seye çok kazandırana çok, az kazandırana az performans dayalı ödeme...

Tıp mesleği adım adım ve sürekli olarak kuşatılıyor, mesleki bağımsızlığımız yok ediliyor. Sadece idari ve iktisadi değil, klinik özerkliğimizi de yitiriyoruz. Sosyal Güvenlik Kurumu her birimizi “ön muhasebeden anlayan, tercihen Hipokrat yemini etmemiş” hekimlere çevirmeye çalışıyor.

“Krizi fırsata çevir, hekimin ücretini düşür, işyeri hekimliğini piyasalaştır”

Ne yazık ki, kendisi de bir hekim olan Sağlık Bakanı sürekli olarak özel hastanelerdeki hekim ücretlerinin yüksekliğinden şikayet ediyor: “Sosyal Güvenlik Kurumları özel sektörden hızla ve yaygın olarak hizmet almaya başlamış ve beraberinde özellikle doktorlara özel sektöre çok yüksek ücretler verilmeye başlanmıştır.” (Ocak 2009 Sağlıkta Dönüşüm devam ediyor broşüründen)

Gerçekte ise giderek daha fazla meslektaşımız özel hastanelerde hiçbir güvenceye sahip olmaksızın ve her an işten çıkarılma kaygısıyla çalışmak zorunda kalıyorlar.

Çalışma Bakanlığı, işyeri hekimlerinin bağımsız mesleki faaliyetleri için güvence olan TTB'nin yetkilerini kaldırmaya, işçi sağlığı ve işyeri hekimliğini piyasalaştırmaya çalışıyor.

Sağlığın patronları: “Tayyip Erdoğan'ın sevdalısıyız”

AKP iktidarı döneminde sağlıkta ticarileşme, piyasalaşma bundan önce hiç olmadığı ölçüde hız kazandı. Sağlıkta “Devlet destekli- ‘Müşteri’ teminatlı-Ödeme garantili” bir garip “özel girişimcilik ruhu” atağa kalktı.

Bu arada Türkiye kapitalizminin altın kuralı da işlemeye devam etti; siyasi iktidara en yakın olan en çok kazandı. Türkiye'nin 47. büyük zengini ve özel hastane patronu Ethem Sancak'ın şu sözleri yaşanan “al gülüm, ver gülüm” oyununu açıkça ortaya koyuyor; “Tayyip Erdoğan idolüm, sevdalısıyım...”

Hastane mi, ticarethane mi?

Kamu mallarını “babalar gibi” satmakla övünen Maliye Bakanı 17 Şubat 2007 günü “Sağlık Bakanı bir, iki hastane verse de özelleştirsek” demişti. TBMM'nin gündemindeki “Kamu Hastane Birlikleri Kanun Tasarısı” ile istediğinden çok daha fazlası gelecek. Tasarı yasalastığında toplam 400 kamu hastanesi “Hastane Birliği”ne dönüşecek. Her Birliğe bir Yönetim Kurulu ve her hastaneye birer CEO atanacak. İçinde Ticaret Odası temsilcisinin de bulunduğu Yönetim Kurulu'nun yetkileri arasında şunlar yer alıyor: “Birliğin her türlü araç, gereç, malzeme, taşınırları ile tapuda birlik adına kayıtlı taşınmazları üzerindeki yapı ve tesisler ile birlikte satmak, kiralamak, kiraya vermek, devir ve takas işlemlerini yürütmek; Hazineye ait ve birliğe tahsisli taşınmazları üzerindeki yapı ve tesisler ile birlikte tahsis amacı doğrultusunda kiraya vermek, işletmek, işletmek.”

Tazminatsız, teminatsız Tam Gün Kölelik Düzeni

Sağlık Bakanı Tam Gün Yasası'nın bir iki ay içinde tamamlanacağını söyledi. Kamu sağlık kurumlarının yok edildiği, sağlığın hızla ticarileştiği/piyasalaştığı, sözleşmeli çalışmanın/taşeronlaşmanın yaygınlaştığı, hekim ücretlerinin her an için kesintiye uğrayabilecek döner sermaye gelirleriyle karşılandığı, ücretlerin emekliliğe yansıyan bölümünde kalıcı düzenlemeler yapılması taleplerinin şiddetle reddedildiği koşullarda dayatılan mevcut girişim geçmişteki uygulamayla hiçbir benzerlik taşıyor. Her şeyden önce hekimler için herhangi bir yeni kazanım getirmiyor. Bütün hedefi özelleşmiş bir sağlık sisteminde hiçbir pazarlık gücü olmayan çaresiz bir hekim yaratmak; hekimleri düşük ücretle ve güvencesiz çalışmaya zorlamak.

Asistansa revadır

Tıp fakültelerinin, eğitim hastanelerinin yükünü en çok çeken asistan hekimler mesleki yaşamlarının bu çok özel dilimini bir dizi sorunla boğuşarak yaşamak zorunda kalıyorlar; aşırı iş yükü, 80 saatten fazlası ücretlendirilmeyen nöbetler, bilimsel eğitim için yeterli olmayan alt yapı, sağlıksız çalışma ortamları, Sağlıkta “Dönüşüm” Programı ile bozulmuş ve hızlı hasta bakmaya odaklanan hizmet-eğitim dengesi, standartları belli olmayan uzmanlık eğitimi, asistana her türlü angaryayı reva gören yaklaşımlar... Uzmanlık eğitimi bitirdiklerinde ise diplomaları rehin alınıp “mecburi hizmet”e gitmek zorunda kalıyorlar. Üstelik mecburi hizmet için kâğıt üzerinde belirlenen sürelerin de pratik olarak hiçbir anlamı kalmadı. Yerine yeni bir atama yapılmadıkça “mecburi esaret” devam ediyor.

MEDİCAKPARK

Aile hekimliği “sistemi” nereye?

Sağlık Bakanlığı aile hekimliğine geçiş sürecini sorunsuz olarak atlatabilmek için sevk zincirini sürekli olarak erteledi. Ancak Genel Sağlık Şigortası'nın 1 Ekim 2008'de yürürlüğe girmesiyle birlikte Denizli, Isparta, Gümüşhane ve Bayburt'ta başlatılan uygulama aile hekimliğinin gerçek yüzünü ortaya çıkardı. Hükümet 1 Ocak 2009'dan itibaren aile hekimliğine geçilen diğer bütün illerde de sevk zinciri uygulanacağını ilan etmişti. Ancak yerel seçimler öncesinde cesaret edemedi ve uygulama bu kez de 1 Temmuz 2009'a ertelendi. Öte yandan, geçtiğimiz günlerde Isparta'da görevli 117 aile hekiminden 107'sine “gebelik tespit ve takiplerini yapmadıkları” gerekçesiyle valilik tarafından soruşturma açıldı. Aile Hekimliği uygulamasında hekimleri belirsiz bir gelecek ve güvencesiz bir ücretlendirme bekliyor. Toplum Sağlığı Merkezlerinin sistemsizliğinin yükünü daha ne kadar taşıyacağı ise belirsiz.

Sağlıkta özelleştirme itirafı

TTB, Sağlıkta “Dönüşüm” Programı'nı başından beri Sağlıkta “Özelleştirme” Programı olarak tanımladı ve karşı çıktı. Başta Sağlık Bakanı Recep Akdağ olmak üzere AKP'li siyasetçiler ise bu iddiayı reddettiler ve TTB'yi gerçekleri saptırmakla suçladılar. Sonunda kimin gerçekleri saptırdığı açık olarak ortaya çıktı. “AB Ulusal Programı”nın üçüncüsü 31 Aralık 2008 günü Resmi Gazete'de yayınlandı. Daha önceki iki “Ulusal Program”dan farklı olarak sağlık alanı “İşleyen Bir Piyasa Ekonomisinin Varlığı” için özelleştirme kapsamına alındı. Programda; “Özelleştirme vizyonu çerçevesinde önümüzdeki dönemde, devletin ... sağlık ... işletmeciliğindeki payının azaltılması hedeflenmektedir.” deniliyor. “Ulusal Program”ın altında Sağlık Bakanı'nın da imzası yer alıyor.

29 Mart'tan sonrası tufan

Kapitalizmin krizini emeğiyle geçinenlere ödetmeye çalışan patronlar... IMF'yle yapılacak yeni stand-by anlaşması... Daha anlaşma yapılmadan Sağlık Bakanlığı bütçesinde gerçekleştirilen kısıtlama... IMF'nin kamu sağlık harcamalarının düşürülmesi baskısı... Seçim sonrasına ertelenen “tam gün”, sevk zinciri, Kamu Hastane Birlikleri Kanun Tasarısı... Bütün belirtiler sağlık ve hekimlik ortamımızı seçimlerden sonra zor günlerin beklediğini gösteriyor. Üstelik mevcut siyasi iktidar yerel seçimlerden güçlenerek çıkacak olursa mesleki-özlük haklarımızı korumak daha da zorlaşacak.

Şimdi mücadele zamanıdır

Biz hekimler; sağlık ocaklarında ve dispanserlerde, acillerde ve polikliniklerde, ameliyathanelerde ve laboratuvarlarda, servislerde ve yoğun bakımlarda, kentlerde, kasabalarda ve köylerde, fabrikalarda, gecekondularda ve yollarda her gün bir milyon kişiye sağlık hizmeti veriyoruz. Her gün her yaştan, her cinsten ve her toplumsal kesimden bir milyon yurttaşla yüz yüze geliyor; her gün bir milyon insanın derdine derman arıyoruz. Biz hep birlikte ayağa kalktığımızda kimse bizi görmezden gelemez. Biz hep beraber bağırduğumuzda kimse bizi duymazdan gelemez. Biz hep birlikte itiraz ettiğimizde kimse bizi susturamaz.

